

Leśna Szkoła „Poznajmy las”

Agencja Reklamowo-Wydawnicza A. Grzegorzczak (ARW) od wielu lat włącza się w działania na rzecz edukacji przyrodniczej społeczeństwa. W ofercie Wydawnictwa znajduje się szereg pozycji książkowych o tematyce przyrodniczo-leśnej. Od 16 lat wydawany jest dwumiesięcznik „Poznajmy las”, który skierowany jest do wszystkich miłośników przyrody, a za sprawą nadleśnictw trafia do wielu szkół na terenie całego kraju. Wydawnictwo oferuje również (w formie pakietów – „Biblioteczki Poznajmy las”) książeczki, przewodniki, zakładki, pocztówki, które z powodzeniem są wykorzystywane przez nauczycieli i edukatorów w nadleśnictwach podczas prowadzenia zajęć terenowych jak i na nagrody w konkursach.

W 2011 roku, w ramach prac redakcji „Poznajmy las”, ARW rozpoczyna realizację projektu „Leśna Szkoła Poznajmy las”. Głównymi celami projektu będzie: organizacja zajęć warsztatowych dla nauczycieli, publikacje o tematyce edukacyjnej w czasopiśmie, wzbogacanie oferty pakietów oraz organizacja ogólnopolskiego konkursu dla dzieci i młodzieży.

Różnorodne statystyki podają, iż w polskich szkołach prowadzone jest mniej zajęć terenowych, niż w innych europejskich krajach. Za główną przyczynę takiego stanu rzeczy ankietowani nauczyciele podają różnorodne powody. Czołowe miejsca zajmują: zbyt duża ilość treści programowych do zrealizowania na lekcjach (przeciążenie programu), mała liczba godzin (nie można przeprowadzić zajęć terenowych w ciągu 1 godziny lekcyjnej), koszty związane z wyjazdem na wycieczkę do lasu, brak materiałów dydaktycznych do prowadzenia zajęć. Z rozmów z nauczycielami można również wynioskować, iż obawiają się oni braku odpowiedniego przygotowania do prowadzenia takich zajęć. Paradoksalnie – realizowana w szkołach podstawa programowa wymusza na nauczycielach prowadzenie z uczniami obserwacji przyrodniczych. Jednym z celów realizowanych na lekcjach przyrody w szkole podstawowej zawartym w tym dokumencie jest: „Zdobycie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych i dokonania ich opisu”.

Do zadań szkoły należy natomiast:

- umożliwianie prowadzenia obserwacji środowiska w najbliższej okolicy oraz poznawanych regionach;
- umożliwianie prowadzenia obserwacji zjawisk przyrodniczych, wykonywanie prostych eksperymentów i interpretowania ich wyników;
- kształtowanie postawy szacunku do zwierząt i przyrody oraz odpowiedzialności za ich stan.

Również nowa, wchodząca w życie, podstawa programowa (z 23 grudnia 2008 r.) mówi, że: „Szkoła powinna zapewnić warunki do bezpiecznego prowadzenia zajęć badawczych i terenowych, obserwacji i doświadczeń. Część obserwacji i doświadczeń powinna mieć charakter ciągły lub okresowy w powiązaniu np. ze zmianami pór roku lub stanów pogody”. Niewątpliwie wszystkie powyższe zadania najlepiej jest realizować podczas zajęć terenowych.

Najczęściej, na zajęcia o tematyce leśnej, szkoły wybierają się do ośrodków edukacji przyrodniczo-leśnej w parkach narodowych albo w Lasach Państwowych. Odwiedzane są również ogrody botaniczne i zoologiczne. Jednakże takie wycieczki, ze względu na czas i koszty (np. wynajęcie autokaru), są organizowane bardzo rzadko i niesystematycznie.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom czytelników dwumiesięcznika „Poznajmy las”, nasza redakcja postanowiła zrealizować w 2011 roku projekt „Leśna Szkoła Poznajmy Las”. Ma on na celu zachęcenie nauczycieli do samodzielnego organizowania i prowadzenia zajęć terenowych ze swoimi uczniami, podczas wypraw do najbliższego parku czy lasu.

Projekt składa się z czterech zasadniczych części:

- organizacji warsztatów dla nauczycieli,
- publikacji o charakterze edukacyjnym na łamach naszego pisma,
- wzbogacania „Biblioteczki Poznajmy las”,
- organizacji konkursu dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Warsztaty organizowane będą w różnych rejonach Polski. Informacje o terminie i miejscu spotkań znajdują się na naszej stronie internetowej, jak również rozsyłane będą bezpośrednio do szkół. Pierwsze tego typu zajęcia odbyły się już w grudniu 2010 roku na terenie Starostwa Powiatowego w Łęczycy.

Do współorganizowania zajęć zapraszani będą edukatorzy z nadleśnictw, na terenie których znajdują się szkoły. Spotkania takie mają bowiem na celu wymianę doświadczeń i poglądów pomiędzy nauczycielami a leśnikami. Wspólnie będziemy szukać pomysłów na realizację zajęć terenowych. Jednocześnie chcemy zachęcić do dyskusji pomiędzy obiema stronami. Taki dialog, naszym zdaniem, jest bardzo potrzebny. Często zdarza się, że nie wszystkie szkoły wiedza o tym, gdzie znajduje się najbliższe ich szkole nadleśnictwo oraz jaką ma ofertę edukacyjną. Z prowadzonych badań wynika, że jedynie co piąty uczeń był na zajęciach prowadzonych przez Lasy Państwowe. Można wnioskować, że jedynie 20% szkół korzysta z tej oferty. Niestety bardzo często oferta wysyłana przez Nadleśnictwa „ginie” w szufladach sekretariatów szkół. Przez to nauczyciele nie zdają sobie sprawy z tego, że w pobliżu ich placówki są ścieżki i izby edukacyjne oraz specjaliści, którzy chętnie poprowadzą zajęcia z uczniami, a wielu edukatorów, zwłaszcza w okresie zimowym, przyjeżdża na zajęcia do szkół.

Aby ułatwić szkołom poszukiwania najbliższego nadleśnictwa, na naszej stronie internetowej (www.poznajmylas.com.pl) powstanie baza z ofertą edukacyjną poszczególnych jednostek Lasów Państwowych. Poprzez podanie podstawowych informacji, jakimi są województwo i powiat, każdy nauczyciel odnajdzie nadleśnictwo położone najbliżej swojej szkoły. Mamy nadzieję, że takie spotkania nauczycieli i leśników przyniosą obustronne korzyści, w czasie prowadzonych rozmów szkoły będą miały możliwość podzielić się z edukatorami swoimi potrzebami odnośnie edukacji przyrodniczo-leśnej.

Publikacje o charakterze edukacyjnym, na łamach naszego pisma, są kolejnym elementem projektu. Nasze czasopismo jest skierowane do wszystkich osób interesujących się przyrodą. Staramy się, aby publikowane w nim teksty były różnorodne. Wiele artykułów ma charakter cykliczny, jak np. gady polski, czy też rodzime gatunki drzew. Osoby interesujące się ornitologią z „Poznajmy las” poznały już prawie wszystkie gatunki krajowych sów. Pisze dla nas wielu specjalistów, m.in. pracowników Instytutu Badawczego Leśnictwa, parków narodowych, Lasów Państwowych oraz uczelni przyrodniczych. Prowadzimy również współpracę z edukatorami z Lasów Państwowych, którzy na łamach naszego pisma prezentują swoje dokonania w zakresie edukacji przyrodniczo-leśnej.

„Biblioteczka Poznajmy las” to szereg publikacji o charakterze przyrodniczym wydawanych przez nasze wydawnictwo. Są wśród nich książki, mini przewodniki, broszurki, kolorowanki, zakładki i pocztówki prezentujące polską florę i faunę. Wszystkie opracowania przygotowane są w taki sposób, żeby uczniowie mogli z nich samodzielnie korzystać, a ich kieszonkowy format umożliwia zabranie w teren. Do tej pory w formie książeczek ukazały się między innymi: „Ptaki”, „Ssaki”, „Ślady i tropy zwierząt”. Obecnie trwają prace nad opracowaniami dotyczącymi roślin.

Ostatnim elementem projektu jest konkurs dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum. Będzie się składał z czterech etapów, polegających na przeprowadzeniu obserwacji przyrodni-

czych w lesie w różnych porach roku i przygotowaniu raportów. Szczegółowe zasady oraz harmonogram dostępny będzie na naszej stronie internetowej www.poznajmylas.com.pl.

Mamy nadzieję, że nasz projekt przyczyni się do tego, iż nauczyciele będą chętniej i częściej wychodzili w teren ze swoimi uczniami. Nawiązany zaś dialog szkoła – nadleśnictwo przyczyni się do jeszcze owocniejszej współpracy na rzecz edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa.

Literatura

Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z dnia 23 sierpnia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

www.poznajmylas.com.pl

Summary. Forest School „Getting to Know the Forest”. Advertising & Publishing Agency A. Grzegorzcyk (ARW) for many years engages in the activities for environmental education. The offer includes a number of books on the subject of nature and forest. It publishes bimonthly journal „Getting to know the forest.” In 2011, ARW launches a project "Forest School Getting to know the forest. „The main objectives of the project are: organization of workshops for teachers, educational publications on the subject in the journal, enriching of the packages offer and organization of a nationwide contest for children and adolescents.

Joanna Buniowska

Agencja Reklamowo-Wydawnicza A. Grzegorzcyk
listy@poznajmylas.com.pl